

Raadsvoorstel

Onderwerp	: Regionaal Werkbedrijf	Raadsvergadering	: 25 februari 2014
Nummer(agenda)	:	Commissie 1	: Samenleving
Registratienummer	: BW13.01376	Datum	: 6 januari 2014
Registratiecode	: *BW13.01376*	Commissie 2	: Financiën
Auteur	: Sarah Albers	Datum	: 8 januari 2014
Status	: Openbaar	B&W-vergadering	: 26 november 2013
Publicatiedatum	: 27 november 2013	Portefeuillehouder	: G.J.M. Hendriks

Samenvatting

Op 1 januari 2015 wordt de Participatiewet van kracht. Deze vervangt de huidige WWB, maar ook de WSW en de Wajong. Om recht te doen aan de kaderstellende rol van de gemeenteraad leggen wij u de nieuwe Beuningse participatievisie: 'Werk is de uitkomst' voor. Tevens brengen we de uitgangspositie van de gemeente Beuningen op het gebied van de WWB, de WSW en de Wajong in kaart.

In februari 2013 heeft de gemeenteraad ingestemd met het voornemen om, in het kader van de Participatiewet, een regionaal werkbedrijf uit te werken, waar minimaal de bemiddelingsfunctie, de poortwachtersfunctie en de werkgeversbenadering worden ondergebracht (in allianties met andere partijen).

Deze uitwerking heeft plaatsgevonden in het Werkboek "Sterke werkwoorden" dat op dit moment voor ligt. In dit document wordt beschreven hoe het nieuwe werkbedrijf gaat functioneren, wat het financiële kader is, hoe de transitie plaatsvindt en wat de vervolgstappen zijn.

Het werkbedrijf is de eerste module van de MGR¹, zoals als voorkeursvariant door uw raad aangegeven. Deze wordt separaat aan uw raad aangeboden.

Besluit om

1. In te stemmen met de Beuningse participatievisie, zoals verwoord in de nota "Werk is de uitkomst".
2. De nota 'Sterke werkwoorden' vast te stellen.
3. In te stemmen met de overdracht van het participatiebudget (werkdeel) aan het regionaal Werkbedrijf
4. In te stemmen met de overdracht van het budget loonkostensubsidies uit het I-deel aan het regionaal Werkbedrijf
5. In de jaren 2015 en 2016 jaarlijks een bijdrage van € 29.013,33 te leveren aan de transitiekosten voor het Werkbedrijf.
6. Het werkbedrijf de eerste module te laten zijn van de MGR. Het voorstel voor deze MGR ligt tegelijk met dit voorstel voor bij alle gemeenteraden in de regio.

Inleiding

Op 1 januari 2015 wordt de Participatiewet van kracht. Deze vervangt de huidige WWB, maar ook de WSW en de Wajong. Om recht te doen aan de kaderstellende rol van de gemeenteraad leggen wij u de nieuwe Beuningse participatievisie: 'Werk is de uitkomst' voor. Tevens brengen we de uitgangspositie van de gemeente Beuningen op het gebied van de WWB, de WSW en de Wajong in kaart. Ook worden de gevolgen geschetst die de Participatiewet heeft voor de gemeente en welke keuzes dat met zich meebrengt.

In februari 2013 heeft de gemeenteraad van Beuningen, net als de andere raden² in de regio, ingestemd met het voornemen om, in het kader van de Participatiewet, als voorkeursvariant een modulaire gemeenschappelijke regeling uit te werken, waarin invulling wordt gegeven aan een regionaal werkbedrijf, waar minimaal de bemiddelingsfunctie, de poortwachtersfunctie en de werkgeversbenadering worden ondergebracht (in allianties met andere partijen).

¹ Modulaire Gemeenschappelijke Regeling

² Druten, Wijchen, Nijmegen, Ubbergen, Millingen aan de Rijn, Groesbeek, Heumen, Mook en Middelaar

Bij de behandeling van de notitie "Samen Sterker" in februari gaf de raad een aantal aandachtspunten mee. Deze hadden te maken met de positionering van Breed ten opzichte van de MGR en de positionering van de raad in de MGR en de kaderstellende rol van de raad. Tevens vroeg uw raad aandacht voor bedrijfsvoeringsaspecten, financiën en personele consequenties.

Samen Sterker was het derde formele document over regionale samenwerking op het domein werk.³ Eind 2011 spraken de regiogemeenten al de intentie uit om samenwerking te verkennen. Medio 2012 werd hierover een voortgangsnotitie naar de raden gestuurd. Na de val van het kabinet Rutte 1 werd de Wet Werken naar Vermogen controversieel verklaard, in het coalitieakkoord van Rutte II werd de Participatiewet geïntroduceerd. Deze is – naar aanleiding van het Sociaal Akkoord van april 2013- aangepast en de concept-wettekst is nu bekend. Het Rijk koerst op besluitvorming eind 2013.

In het Werkboek Sterke Werkwoorden wordt het nieuwe Werkbedrijf beschreven. Het Werkbedrijf in uitgangspunten:

1. Het Werkbedrijf is een arbeidsbemiddelingsbedrijf en heeft drie functies; de bedrijfsdienstverlening, de kandidaatsbenadering en de verbindingfunctie.
2. Het Werkbedrijf voert in brede zin de regie over het instrumentarium dat de Participatiewet biedt.
3. Met de bouw van een nieuw Werkbedrijf wordt een impuls gegeven aan de bedrijfsdienstverlening.
4. De kandidaatsbenadering van het Werkbedrijf is mensgericht.
5. Het Werkbedrijf werkt met één uniform instrumentarium. Daarvoor dragen de gemeenteraden in het de regio hun verordenende bevoegdheid over aan het Werkbedrijf (concreet: de MGR). Met dit instrumentarium geeft het werkbedrijf invulling aan de verbindingfunctie.
6. Deelnemende gemeenten maken in een dienstverleningsovereenkomst (DVO) afspraken over lokale dienstverlening van het Werkbedrijf. De gemeenteraden bepalen de kaders voor deze dienstverlening, de colleges zijn verantwoordelijk voor de DVO's.
7. De informatievoorziening aan de gemeenteraden is tijdig en adequaat, en is gericht op het maximaal faciliteren van de kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende taken van de gemeenteraden.
8. Het Werkbedrijf is de eerste module van de MGR.
9. Over de scenariokeuze voor Breed en de positionering van het beschutte werk en de arbeidsmatige dagbesteding wordt in 2014 separaat besloten.

Beoogd effect

De gemeenteraad stemt in met de Beuningse Participatievisie en de oprichting van het Regionaal werkbedrijf.

Argumenten

1.1. Door een lokale visie op participatie vast te stellen wordt recht gedaan aan de kaderstellende rol van de gemeenteraad, nu en in de toekomst.

1.2. Werk is de uitkomst

'Werk' is meer dan een inkomensvoorziening; het is de sleutel naar een zelfstandig en zelfredzaam bestaan. Het is een taak van de overheid mensen daarbij te ondersteunen. Wie werkt, participeert!

1.3. Door de komst van de Participatiewet moet de gemeente meer mensen helpen met minder geld.

Het werkbedrijf wil mensen laten participeren door ze aan het werk te helpen; werk is de uitkomst!

1.4. De verbinding met bedrijven is cruciaal om mensen aan het werk te helpen.

Daarvoor hebben we geen sociale dienst nodig, maar een professionele en slagvaardige organisatie, die optimaal kan inspelen op ontwikkelingen in de samenleving en verbindingen kan maken; tussen mensen van werkgevers en de mogelijkheden van kandidaten. Het werkbedrijf stelt de regio in staat om

³ Zie website <http://transitieregionijmegen.nl>

werkgeversdienstverlening een impuls te geven. Bedrijven worden met één gezicht benaderd, het instrumentarium is voor de hele regio hetzelfde; de arbeidsmarkt houdt immers niet op bij de gemeentegrenzen.

2.1. De gemeente wordt vanaf 1 januari 2015 verantwoordelijk voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

In de regio Rijk van Nijmegen gaat het om ongeveer 15.000 mensen. De Participatiewet vervangt een aantal bestaande wetten (onder andere de WSW, WWB en Wajong). Daarvan zullen er jaarlijks ongeveer 4000 actief worden begeleid door het Werkbedrijf.

2.2. Werkgevers geven aan één loket te willen dat hen adequaat ondersteunt bij hun personeelsbehoeften en bij thema's die nu en in de toekomst spelen op de arbeidsmarkt.

Werkgevers geven aan behoefte te hebben aan: (toekomstig) gekwalificeerd personeel, snelle en adequate matching of vacaturevervulling, ondersteuning bij invulling sociaal werkgeverschap, maatschappelijk verantwoord ondernemen en advies bij plaatsen van onder meer arbeidsgehandicapten en wajongers.

2.3. Door de uitvoering van de Participatiewet regionaal te beleggen bij het Werkbedrijf kan de gemeente op een effectieve en efficiënte manier uitvoering geven aan de Participatiewet.

Samenwerking maakt het makkelijker om te voldoen aan gestelde kwaliteitseisen aan de gemeentelijke voorzieningen, de uitvoering van de gemeentelijke taken en het niveau van dienstverlening. Bovendien maakt samenwerken het mogelijk om de continuïteit van de organisatie te borgen bij een krimpend budget.

2.4. Deze ontwikkeling past in de wens van de rijksoverheid om meer regionaal samen te werken.

3. Uitgangspunt is dat het Werkbedrijf haar werkzaamheden moet vormgeven binnen de beschikbare budgetten, met als basis het participatiebudget.

Het ambitieniveau dat de regio met het nieuwe Werkbedrijf heeft, is om een stabiel bedrijf te bouwen, dat past binnen de financiële kaders. Het gegeven dat dit budget op termijn gaat krimpen - de doelgroep voor gemeenten neemt immers toe - scherpt de taakstelling voor het Werkbedrijf nog verder aan. In de toekomst kunnen, afhankelijk van ontwikkelingen zoals de keuze van het toekomstscenario van Breed, ontwikkelingen met betrekking tot de AWBZ, ook andere bedragen overgeheveld worden. Daarover vindt dan separate besluitvorming plaats via de raad.

4. Het Werkbedrijf gaat uitvoering geven aan de verstrekking van loonkostensubsidies. Via het Inkomensdeel zullen middelen voor loonkostensubsidie beschikbaar worden gesteld aan de gemeente. De hoogte van dit budget is nog slechts bij benadering bekend, dit betekent dat in 2014 nadere besluitvorming noodzakelijk is voor de overheveling van dit budget. De gemeente oormerkt het budget, zodat het te zijner tijd kan worden overgeheveld naar het werkbedrijf.

5.1. Het Beuningse aandeel in de transitiekosten wordt gedekt vanuit de reservering incidentele prioriteiten.

Er moet een kwartiermaker worden aangesteld en er moet een aantal zaken ontwikkeld worden, bijvoorbeeld ICT. Hiervoor is een bedrag geraamd van 1,5 miljoen euro regionaal, dat wordt uitgesmeerd over de jaren 2014, 2015 en 2016.

5.2. De transitiekosten voor het jaar 2014 worden gedekt vanuit het RSA budget.

Het Beuningse aandeel in de transitiekosten bedraagt € 87.040,-. Doordat de kosten over 2014 kunnen worden gedekt vanuit het RSA⁴-budget, wordt dit bedrag met 1/3 verlaagd.

⁴ Regionale Sociale Agenda van de provincie Gelderland

Kanttekeningen

In de financiële uitgangspunten is vastgelegd dat het Werkbedrijf minimaal hetzelfde resultaat moet behalen op het gebied van uitstroom als de gemeente Beuningen in de huidige situatie. Daarbij past de kanttekening dat het Werkbedrijf daarvoor een substantieel lager budget ter beschikking krijgt. Het Participatiebudget wordt weliswaar overgedragen aan het Werkbedrijf, maar daarop worden indirecte kosten nog in mindering gebracht. Ook de middelen die extra zijn ingezet voor participatie worden niet overgeheveld naar het Werkbedrijf.

Verder zijn er nog een aantal risico's verbonden aan de bouw van het Werkbedrijf:

- De druk op het participatiebudget die bestaat omdat gemeenten de komende jaren moeten toeleggen op de uitvoering van de WSW (krimpende budgetten)
- De uitkomsten van de gesprekken die gevoerd worden met de rijksoverheid over de budgettaire kaders, liggen nog niet vast.
- Het transitieproces van tien organisaties naar één organisatie is een complex proces met veel onzekerheden.
- Het risico bestaat altijd dat het wettelijk kader wijzigt; dat de Participatiewet er niet komt, of dat de wet ingrijpend wijzigt.

Het is van belang dat het Werkbedrijf bestuurbaar blijft op de kostenkant: de bedrijfsrisico's worden daardoor tot een minimum beperkt. Om innovatief en slagvaardig te blijven, zal het Werkbedrijf gaan werken met een flexibele schil.

Financiën

In financieel opzicht gelden de volgende uitgangspunten:

1. Budgetneutraliteit

Bij de begroting van het nieuwe Werkbedrijf, wordt uitgegaan van budgetneutraliteit voor alle deelnemende gemeenten samen en individueel. Het Werkbedrijf zal dus de uitvoering van haar werkzaamheden vorm moeten geven binnen de gestelde budgetten.

2. Overheveling Participatiebudget

Het Werkbedrijf wordt gebouwd op de basis van het Participatiebudget. In de toekomst kunnen, afhankelijk van ontwikkelingen zoals de keuze van het toekomstscenario van Breed, ontwikkelingen met betrekking tot de AWBZ, ook andere bedragen overgeheveld worden. Daarover vindt dan separate besluitvorming plaats.

3. Oormerken budget voor Loonkostensubsidie

Via het Inkomensdeel zullen middelen voor Loonkostensubsidie beschikbaar worden gesteld aan de gemeente. Het Werkbedrijf gaat uitvoering geven aan het verstrekken van loonkostensubsidies. De hoogte van dit budget is nog niet bekend, dit betekent dat in 2014 nadere besluitvorming noodzakelijk is voor de overheveling van dit budget. De gemeente zal het budget oormerken, zodat het te zijner tijd kan worden overgeheveld naar het werkbedrijf.

4. Prestaties op het gebied van uitstroom blijven minimaal hetzelfde

Met teruglopende budgetten wordt het een uitdaging om de uitvoering van de Participatiewet betaalbaar te houden. Dit betekent dat we een efficiëncyslag moeten maken, een belangrijke reden om regionaal samen te werken in het Werkbedrijf. Prestaties van het Werkbedrijf op het gebied van uitstroom zouden dus minimaal op hetzelfde niveau moeten blijven als wanneer de gemeente de Participatiewet vanaf 2015 zelf zou uitvoeren, dus minimaal op het niveau van 2013. Hierop kan worden gestuurd door middel van de dienstverleningsovereenkomst (DVO).

5. De extra middelen voor participatie worden in 2015 nog niet overgeheveld naar het Werkbedrijf.

Het staat de gemeente uiteraard vrij om naast het Participatiebudget en het budget loonkostensubsidies extra middelen in te zetten in het werkbedrijf. Ook op dit moment zet ons gemeente 156.000 euro op jaarbasis in voor re-integratie. Dit zijn de kosten voor ongeveer 1,1 fte. Het bedrag bestaat uit 73.000 euro loonkosten en 83.000 euro overheadkosten. Van de loonkosten

heeft ongeveer 35.000 euro betrekking op klantmanagement, het overige heeft betrekking op beleidsontwikkeling. Wij stellen de gemeenteraad voor de extra middelen in ieder geval in 2015 nog niet over te hevelen naar het werkbedrijf. Door de formatie in eerste instantie in eigen huis te houden kan de toename in het aantal WWB-ers worden opgevangen en aansluiting worden gezocht bij de lokale zorgstructuur, door bijvoorbeeld mensen die nog niet werkfit zijn (en dus niet worden opgepakt door het Werkbedrijf) te begeleiden naar vrijwilligerswerk. Vanaf 2016 en verder bekijken we of overheveling naar het Werkbedrijf logisch is. Daarbij zal in aanmerking worden genomen dat een deel van deze taken (bijvoorbeeld beleidswerkzaamheden) bij de gemeente zal blijven.

6. *De frictiekosten in verband met de oprichting van het Werkbedrijf voor de gemeente Beuningen zijn op dit moment niet te becijferen, maar blijven naar het zich laat aanzien beperkt.*

Vanaf het operationeel worden van het Werkbedrijf begeleidt de gemeente Beuningen geen mensen meer naar werk. Dit levert naar verwachting geen frictiekosten op, omdat de gemeente Beuningen na 2014 geen klantmanagers werk in vaste dienst heeft. Zij kunnen wel solliciteren op de functies in het Werkbedrijf, maar de gemeente Beuningen heeft geen verplichtingen aan hen op het moment dat zou blijken dat er voor hen geen plek is in het werkbedrijf.

Vooralsnog ontstaan er ook geen frictiekosten ten aanzien van de onder punt 5 genoemde extra middelen. Als de extra middelen in ieder geval in 2015 niet worden overgeheveld, blijft het werk vooralsnog in eigen huis uitgevoerd worden. De gemeente is in ieder geval voor dat onderdeel van de werkzaamheden geen 'latende organisatie'.

7. *Het Beuningse aandeel in de transitiekosten wordt gedekt vanuit het Participatiebudget.*

De bouw van het Werkbedrijf gaat gepaard met transitiekosten; er moet een kwartiermaker worden aangesteld en er moet een aantal zaken ontwikkeld worden, bijvoorbeeld ICT. Hiervoor is een bedrag geraamd van 1,5 miljoen euro regionaal, dat wordt uitgesmeerd over de jaren 2014, 2015 en 2016.

Dit investeringsbudget wordt als volgt verdeeld over de gemeenten:

- 50% op basis van het inwoneraantal per eind 2012
- 50% op basis van het aantal bijstandsgerechtigden eind 2012

Voor de gemeente Beuningen komt dit neer op een bedrag van € 87.040. Dit bedrag kan worden gedekt vanuit het overschot op het Participatiebudget dat in de afgelopen jaren is opgebouwd.

Inmiddels is bekend dat de transitiekosten voor 2014 kunnen worden gedekt vanuit het RSA-budget. Dit betekent dat de Beuningse bijdrage in de transitiekosten over 2015 en 2016 in totaal € 58.026,66 gaat bedragen.

Tijdspad

In hoofdstuk 12 van 'Sterke Werkwoorden' wordt het vervolgtraject geschetst.

Op 1 januari 2015 heeft de regio een nieuw Werkbedrijf. Om een succesvolle transitie en overgang te kunnen realiseren, wordt een aantal producten (een sociaal plan, een inventarisatie van arbeidsvoorwaarden en een voorstel voor arbeidsvoorwaarden etc.) ontwikkeld en wordt een aantal processen ingericht.

Het werkbedrijf is de eerste module binnen de MGR Regio Rijk van Nijmegen. Het nieuwe bedrijf staat niet van de één op andere dag, maar is een organisatie die moet groeien. Hierbij worden de gemeenteraden betrokken. Daarom krijgt de MGR ook een 'samenwerkingscommissie'. In deze commissie nemen raadsleden zitting. Zij kunnen hierin aangeven welke verbetervoorstellen zij nodig vinden, dit is één van de functies van de samenwerkingscommissie.

Communicatie

Bij de totstandkoming van Sterke werkwoorden en eerdere documenten, zijn diverse partijen betrokken geweest. AWBZ-instellingen, Breed, Onderwijsinstellingen, UWV, VNO-NCW, bonden, werkgevers,

cliëntenraden en andere organisaties. Ook zijn de medewerkers en de ondernemingsraden steeds geïnformeerd over de stappen die gezet zijn.

Ook bij de verdere vormgeving van het proces zullen veel partijen betrokken zijn. Het is daarom van groot belang om iedereen goed 'aangesloten' te houden. In verband hiermee wordt een communicatiemedewerker aangetrokken die het opgestelde communicatieplan gaat uitvoeren.

Evaluatie

De raad wordt geïnformeerd over de voortgang van dit traject via de samenwerkingscommissie. Ook moet in 2014 nog aanvullende besluitvorming door de raad plaatsvinden, onder meer over de scenariokeuze mbt. Breed, de positionering van beschut werk en arbeidsmatige dagbesteding.

Bijlage

1. Nota "Werk is de uitkomst" at13002903
2. Nota "Sterke Werkwoorden" at13002904
3. Nagekomen bijlage1, beantwoording vragen uit de commissie Samenleving. INT14.0011
4. Routingformulier Raadsvoorstel Regionaal Werkbedrijf at13002887

Burgemeester en wethouders,

A.H.W.M. Kocken RA
secretaris

drs. C.F. van Eert
Burgemeester

Aldus vastgesteld in de vergadering van de raad van 25 februari 2014.

De griffier,

de voorzitter,

